

ELS CAMINS DE L'AIGUA

RAMON FOLCH

El mar no té memòria. El mar només té història, i per això no conforma paisatge. El mar és una pura deliquescència paisatgística, encarnació de la no-forma voluble: després del temporal, torna la calma. Quina és la forma de l'aigua? El mar es deforma, conforma i oblida. És pla, indiferent, anòmic.

Hi ha una història de l'aigua marina. Però no viu al mar. Resideix als sediments, nidifica al plàncton, s'amaga en la vida pelàgica. L'encriptada història dels oceans no pot ser excavada, exhumada, desaiuada. L'expliquen els éssers que hi neden i hi viuen, la retenen les roques que el contenen, la fabulen els humans que hi naveguen i hi moren. La història del mar és una no-història engolida per les formes deformades de les aigües informes. El mar és un no-paisatge.

El mar no té camins. Milers d'intents fracassats esdevenen de seguida fugaços deixants evanescents. Els vaixells, pertinaços, caven i recaven sense èxit els solcs de les seves derrotes, rumbos esvanits perfectament introbables. L'escuma es marfon, es tanca la clenxa, desapareix tota traça. Per això els mariners cabotegen i enfilen o alcen el cap i es refien dels astres. I, tanmateix, els camins de l'aigua són fets malbé. Aquest mar de blau salat exagerat remat per grecs i per romans, aquest blau pont de planes esteses i camins dreturats solcat per veles inflades o hèlixs feineres, arriba desfet a la costa. Esquilmat, ensutzit, violat. Sí: els camins de l'aigua, inexistent però fressats en excés, són fets malbé.

El mar té gruix, tercera dimensió. Les roderes el·líptiques d'aquests no-camins tan fressats s'empassen els béns que hi transiten. Un astut joc de den-

sitats escasses o de sobrats desplaçaments arquimèdics els permet de surar a precari. Fins que s'enfonsen, engolits per l'eix de les zetes. Aleshores, lentament i imparabile, cauen aigua avall fins a la sòlida terra submergida. S'hi aturen, s'incorporen al sí-paisatge del fons, hi resten per única memòria demostrable del naufragi. Els naufragis en el no-paisatge del mar romanen escrits en el sí-paisatge de la terra submergida.

Tercera dimensió que atrapa també la vida pelàgica. Tot s'obliga en les aigües marines, certament. Els vaixells, els éssers, els nutrients. A dalt de tot, on plou la llum, naufraga la fertilitat. Per això, delerós, s'afanya el fitoplàncton: lliga nutrients que se li escapen cap avall amb enllaços de sol que a penes li arriben de cap amunt; amb l'altra mà, mentrestant, malda per no caure ell mateix, naufrag en zona fosca, en el no-paisatge de la tenebra espessa. La vida natant abomina el sí-paisatge del fons: terra de naufragis, sepultura de bucs i de closques, sumidor de nutrients.

Ric en la fosca estèril de fondària, brut en les eixorques clarors superficials. "Quo vadis, Mare Nostrum", estimat paisatge no-paisatge, preuat camí de no-camins, cobejat litoral de brutícies cristal·lines? De costat, a peu pla, enllà de l'horitzó, els camins de l'aigua són fets malbé. Cap avall, fosca endins, els camins de l'aigua ofeguen la llum i empobreixen la vida. Però el vaivé de les ones, salmòdia de rínxols, distreu l'atenció i enganya els sentits. Perceptivament estrefats, evoquem pesques passades, veiem blaus esvanits, oblidem evidències. No té memòria aquest no-paisatge, només sentiments, imaginari, història. ❧

L'ESPILL

Arts Gràfiques, 13 • 46010 València
Tel.: 963 864 115 • Fax: 963 864 067
<http://www.uv.es/publicacions> • publicacions@uv.es

REVISTA FUNDADA PER JOAN FUSTER // SEGONA ÈPOCA / NÚM. 4

Editorial

Zeev Sternhell, *La modernitat i els seus enemics*
Fredric Jameson, *La globalització com a qüestió filosòfica*
Jordi Borja, *Els desafiaments del territori i els drets de ciutadania*

MULTICULTURALISME, IDENTITAT I CIUTADANIA

Miquel Siguán, *Cap a una societat plural*
Enric Sòria, *Intercanvi cultural: sobre el polivalent comerç dels signes*
Montserrat Guibernau, *Drets individuals, drets col·lectius i ciutadania*
Agustí Colomines, *Identitat nacional i modernitat*

DOCUMENTS

Leo Löwenthal, *La integritat de l'intel·lectual. En memòria de Walter Benjamin*

Julio Máñez, *De la generació perduda a una generació llançada a perdre. Cultura i poder al País Valencià dels darrers anys*
Joan del Alcàzar, *Història, oblit, memòria, justícia. El cas Pinochet i els crims contra la humanitat*
Oscar Barberà i Beatriz Zanón, *El «Florido Pensil» de la biologia*
Josep Maria Fradera, *«Cultura nacional en una sociedad dividida», deu anys després*

LIBRES

Will Kymlicka, *Ciutadania multicultural (Vicent Raga)*
Guillem Calaforra, *Paraules, idees i accions (Joan Gari)*
Georg Steiner, *Errata (Ferran Garcia-Oliver)*
Enric Guinot, *Els fundadors del Regne de València (Josep Maria Sabrach)*

L'ESPILL

REVISTA FUNDADA PER JOAN FUSTER

La modernitat i els seus enemics
Zeev Sternhell

La globalització com a qüestió filosòfica
Fredric Jameson

Els desafiaments del territori i els drets de ciutadania
Jordi Borja

Multiculturalisme, identitat i ciutadania
Miquel Siguán, Enric Sòria, Montserrat Guibernau, Agustí Colomines

El «Florido Pensil» de la biologia
Oscar Barberà, Beatriz Zanón

Cultura nacional en una societat dividida, deu anys després
Josep Maria Fradera

La integritat de l'intel·lectual.
Walter Benjamin
Leo Löwenthal

Cultura i poder al País Valencià
Julio Máñez

El cas Pinochet i els crims contra la humanitat
Joan del Alcàzar

SEGONA ÈPOCA / NÚM. 4 PRIMAVERA 2000

PUBLICACIONS DE LA UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

Edicions Bromera
Col·lecció Sense Fronteres

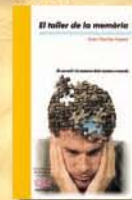
Neurofotografies
Adolf Toboña
1.800 PTA.

Viatge als orígens
C. Junyent i J. Bertranpetit
1.800 PTA.

El taller de la memòria
Juan Carlos López
1.850 PTA.

Misogines del passat
Carles Lalueza
2.058 PTA.

Els gegans que ens engam
Daniel Robinson
1.750 PTA.

El cervell polític
Xavier Duran
1.500 PTA.

Nosaltres els humans
Agustí Galiana

1.890 PTA.

L'enigma de l'esfinx

Francisco Armesto
Constantino Armesto

L'enigma de l'esfinx
Francisco Armesto i
Constantino Armesto

1.525 PTA.

Si eres jove

SABEM ALLÒ QUE NECESSITES

¡Aquesta és la teua!

Tens inquietuds. Saps el que vols. Fa temps que ho tens clar. Hi ha moltes coses que t'abelleix fer i tens pressa. I per fi, hi ha un banc que ho ha entés.

Finalment, el teu compte corrent o la teua llibreta. Obre un Compte 20. Un compte sense despeses ni comissions, i veuràs el que és traure rendibilitat als teus diners. Tot són avantatges.

D'entrada, pots obrir-la en qualsevol de les 2.700 sucursals del Central Hispano. I per la teua comoditat pots manejar el teu compte 20 des de qualsevol telèfon.

Som en la teua línia, en el **902 24 24 24**

Central Hispano

Informa't a les Oficines del Central Hispano 20:

Campus Burjassot
Tel. 96 390 03 66
Burjassot

Campus Blasco Ibáñez
(darrere el Col·legi Major Lluís Vives)
Tel. 96 393 48 33
València

Serrano Morales, 4
(junt a la Plaça Cánovas)
Tel. 96 373 25 45
València